पारेरकः A sword (?).

पारेवतः A kind of date.

पारोक्ष *a.* (-क्षी *f.*) Unintelligible, mysterious, secret, obscure; also पारोक्ष्य; त्वं नूनमसुराणां नः पारोक्ष्यः परमो गुरुः Bhāg. 8. 22. 5.

पारोक्ष्यम् Mystery, secrecy; भरतोपाख्याने पारोक्ष्यवर्णनम् Bhāg. 5. 14.

पारोवर्यम् Tradition; Nir. 13. 12.

पार्घटम् Dust or ashes.

पार्जन्य *a.* Belonging to rain.

पार्ण *a.* (-र्णी *f.*) 1 Relating to or made of leaves, leafy. -2 Raised from leaves (as a tax). **-र्णः** A hut made of leaves.

पार्थः [पृथायाः अपत्यम् अण्] 1 A metronymic of all Pāṇḍavas; सर्वेषामेव पार्थानां फाल्गुनो बलवत्तरः Mb. 7. 158. 8; but especially of Arjuna; उवाच पार्थ पश्यैतान् समवेतान् कुरूनिति Bg. 1. 25 and several other places. -2 A king. **-Comp.** **-सारथिः** 1 an epithet of Kriṣṇa. -2 N. of a famous writer on Mīmāṁsā.

पार्थक्यम् Severalty, separateness, separation, singleness, variety.

पार्थव *a.* Belonging to पृथु; अस्मिन् कृतमतिर्मर्त्यः पार्थवीं गतिमाप्नुयात् Bhāg. 4. 23. 39.

पार्थवम् Greatness, immensity, width.

पार्थिव *a.* (-वी *f.*) [पृथिव्याः ईश्वरः इदं वा अण्] 1 Earthen, earthy, terrestrial, relating to the earth; यतो रजः पार्थिवमुज्जिहीते R. 13. 64. -2 Ruling the earth. -3 Princely, royal. **-वः** 1 An inhabitant of the earth. -2 A king, sovereign; अथ तस्य विवाहकौतुकं ललितं बिभ्रत एव पार्थिवः R. 8. 1. -3 An earthen vessel. -4 The body. -5 The विकार of the earth; अयं जनो नाम चलन् पृथिव्यां यः पार्थिवः पार्थिव कस्य हेतोः Bhāg. 5. 12. 5. -6 A गृह्याग्नि of the naming ceremony (नामकरण). **-वम्** An earthy substance. **-वा** 1 A royal concubine. -2 Arsenic (see निघण्टरत्नाकर). **-Comp.** a prince, the son of a king. **-नन्दिनी, -सुता, -कन्या** the daughter of a king, princess. **-आत्मजः, -नन्दनः, -सुतः, -पुत्रः** the sun. °पौत्रः 'Yama's son', Yudhiṣṭhira; स वृत्तवांस्तेषु कृताभिषेकः सहानुजः पार्थिवपुत्रपौत्रः Mb. 3. 118. 2.

पार्थिवी 1 An epithet of Sītā, daughter of the earth; पार्थिवीमुदवहद् रघूद्वहः R. 11. 54. 1 An epithet of Lakṣmī.

पार्परः 1 A handful of rice. -2 Consumption (क्षयरोग). -3 Ashes. -4 A filament of Kadamba. -5 N. of Yama.

पार्यन्तिक *a.* (-की *f.*) Final, last, conclusive.

पार्यवसानिक *a.* Coming to a close; द्वापरस्य कलेश्चैव सन्धौ पार्यवसानिके Mb. 12. 339. 89.

पार्वण *a.* (-णी *f.*) [पर्वणि भवः अण्] 1 Belonging or relating to a *Parvan*, falling on a Parva day, such as the full-moon, new-moon &c.; पश्यति स्म जनता दिनात्यये पार्वणौ शशिदिवाकराविव R. 11. 82; Mu. 3. 10. -2 Waxing, increasing (as the moon). **-णम्** The ceremony of offering oblations to all the manes at a *Parvan*; अमावास्यां यत् क्रियते तत् पार्वणमुदाहृतम्। क्रियते वा पर्वणि यत् तत् पार्वणमिति स्मृतिः॥ Bhaviṣya P.; also पार्वणश्राद्धम्.

पार्वत *a.* (-ती *f.*) [पर्वते भवः अण्] 1 Being or living on a mountain. -2 Growing on or coming from a mountain. -3 Mountainous; प्रतिश्रयार्थं सेवेत पार्वतीं वा पुनर्गुहाम् Mb. 14. 46. 26.

पार्वतिकम् A multitude of mountains, a mountain-range.

पार्वती [पर्वतस्यापत्यं स्त्री अण्] 1 N. of Durgā, born as the daughter of the Himālaya mountain (she was Satī in her former birth; cf Ku. 1. 21); तां पार्वतीत्याभिजनेन नाम्ना बन्धुप्रियां बन्धुजनो जुहाव Ku. 1. 26. -2 A female cowherd. -3 An epithet of Draupadī. -4 A mountain stream. -5 A kind of fragrant earth. **-Comp.** **-नन्दनः** 1 an epithet of Kārtikeya. -2 of Gaṇeśa. **-नेत्रः** (In music) a kind of measure.

पार्वतीय *a.* (-यी *f.*) Dwelling in a mountain. **-यः** A mountaineer. -2 N. of a particular mountain tribe (pl.); तत्र जन्यं रघोर्घोरं पार्वतीयैर्गणैरभूत् R. 4. 77.

पार्वतेय *a.* (-यी *f.*) [पर्वते भवं ढक्] Mountain-born; Rām. 4. 39. 12. **-यम्** Antimony.

पार्वायनान्तिया *f.* N. of an Iṣṭi.

पार्शवः A warrior armed with an axe.

पार्शुका A rib.

पार्श्व *a.* Near, proximate. **-र्श्वः, -र्श्वम्** [पर्शूनां समूहः] 1 The part of the body below the arm-pit, the region of the ribs; वामं पार्श्वं विनिर्भिद्य सुतः सूर्य इव स्थितः Mb. 3. 126. 27; शयने सन्निषण्णैकपार्श्वाम् Me. 91. -2 The side, flank (in general) (of animate or inanimate objects), पिठरं क्वथदतिमात्रं निजपार्श्वानेव दहतितराम् Pt. 1. 324. -3 Vicinity. -4 Ved. A curved knife. **-र्श्वः** An epithet of the twentythird Tīrthaṅkar of the Jainas. **-र्श्वम्** 1 A multitude of ribs. -2 A fraudulent expedient, a dishonourable means. -3 The extremity of the fore-axle of a wheel. (पार्श्वम् is used adverbially in the sense of 'near to', 'by the side of', 'towards'; केनाप्युत्क्षिपतेव पश्य भुवनं मत्पार्श्वमानीयते Ś. 7. 8; so पार्श्वात् 'from the side of, away, from'; पार्श्वे 'near', 'at hand', 'at the side'; नेमे दूरे किंचित् क्षणमपि न पार्श्वे रथजवात् Ś. 1. 9; Bh. 3. 37.) **-Comp.** **-अनुचरः** an attendant, a servant; विसृष्टपार्श्वानुचरस्य तस्य R. 2. 9. **-अपवृत्त** *a.* bent on one side (one of the defects of diamonds); Kau. A. 2. 11. 29. **-अस्थिः** *n.* a rib. **-आयात** *a.* one who has come very near. **-आर्तिः** *f.* pain in the side, pleurisy. **-आसन्न** *a.* sitting